موزه قند فریمان راه‌اندازی می‌شود

موزه قند فریمان در حال آماده‌سازی است و پس از تجهیز و تکمیل راه‌اندازی خواهد شد. این خبر را به نقل از رئیس اداره میراث فرهنگی شهرستان فریمان برایتان بازگو می‌کنیم. حسن گیاهی گفته، مرمت و بهسازی ساختمان قدیمی و شش دستگاه کارخانه قند فریمان برای تبدیل به نخستین موزه قند کشور توسط کارخانه قند فریمان در حال انجام است. این ساختمان که ۲۵۰ مترمربع مساحت دارد، روبه‌روی ورودی کارخانه قرار دارد و از موقعیت مکانی بسیار خوبی برخوردار است. رئیس اداره میراث فرهنگی شهرستان فریمان از علاقه‌مندان به فرهنگ و هنر دعوت کرد چنانچه شیء یا سند و... در رابطه با کارخانه قند فریمان در اختیار دارند در صورت تمایل می‌توانند آن را به کارخانه قند یا اداره میراث فرهنگی شهرستان تحویل دهند. کارخانه قند فریمان بیش از ۶۰ سال پیش توسط شرکت سکوپ ورشوی لهستان طراحی و تجهیز شد و خیلی زود با توجه به کیفیت عالی، قند آن شهره عام و خاص و به اقصا نقاط عالم صادر شد./ جام جم دیلی

محافظان گرشاسب را کشتند

اواخر هفته پیش شهرداری تهران به بهانه مرمت شیرهای میدان حر دست به تخریب آنها زد

فاطمه مرادزاده

ایران

مجسمه سازی در ایران سابقه‌ای به درازای ۵ هزار سال دارد اما مجسمه سازی به معنای امروزی اش، یعنی همین مجسمه‌ها و تندیس‌هایی که وسط میدان‌ها و پارک‌ها و دانشگاه‌ها می‌بینیم محصول دست هنرمندان صدسال اخیر است و به احتمال قوی تندیس نبرد گرشاسب با اژدها اولین مجسمه‌ای است که در دوران معاصر (۱۳۱۵-۱۳۱۲) به دست غلامرضا رحیم زاده ارژنگ ساخته و در میدان حر، منطقه ۱۱ تهران نصب شده است. میگویند تندیس شش و نیم متری نبرد گرشاسب با اژدها که روی یک پایه بتونی به نمایش درآمد نماد انسان و نفس انسانی است و نیزه گرشاسب که به سمت دهان اژدها نشانه رفته هم یادآور پیروزی خیر بر شر است. این تندیس معنای دیگری هم دارد؛ پهلوان و اسطوره ایرانی را نشان می‌دهد که در برابر دشمن و بلایایی چون خشکسالی از میهن حفاظت می‌کند. با این همه گرشاسب خودش هم باید از شر دشمنان در امان باشد، برای همین شیرهایی از او محافظت می‌کنند؛ شیرهایی که در تمدن باستان نماد حفاظت و قدرت اند و در چهارسوی میدان حر نشسته‌اند. گرشاسب اژدهاکش تا همین چند روز پیش سرحال و روبه‌راه بود، شاید به خاطر وجود همان شیرهای بتونی که در ۸۰ سال گذشته اجازه ندادند گزند و آسیبی به وی برسد. حتی همین حالا هم حال پهلوان ایرانی خوب است اما معلوم نیست این حال خوب تا چه وقت دوام بیاورد، چراکه شیرهای محافظش چند روز پیش در جنگی نابرابر با ماموران شهرداری کشته شدند و از پای درآمدند.

هجوم شهرداری پایتخت به سمت شیرهای میدان حر و تخریب آنها بدون استعلام از فرهیختگان و میراث فرهنگی‌ها دوباره بحث مجسمه‌های این سرزمین را داغ کرد؛ مجسمه‌ها و تندیس‌هایی که به دست هنرمندان فاخری چون غلامرضا رحیم‌زاده ارژنگ، ابوالحسن صدیقی، علی اکبر صنعتی، توکل اسماعیلی، هوشنگ سیحون، بهمن محصص، پرویز تناولی و... تراشیده و در سراسر ایران مستقر شدند. دنیای مجسمه‌ها و تندیس‌های ایرانی در طول عمر صد ساله خود آنقدر هیاهو برپا نکرد که اواخر دهه ۸۰ شمسی به پاکرد. آذرماه سال ۸۷ تعدادی از مجسمه‌های پایتخت به سرقت رفت و دنیای آرام و بی‌صدای مجسمه‌ها را آشفته کرد. تا اردیبهشت ۱۳۸۹ تعداد مجسمه‌های دزدیده‌شده به ۱۲ مورد رسید. سرقت مجسمه‌ها در دهه ۹۰ هم کم‌وبیش ادامه یافت و اواخر تابستان ۹۸ بود که خبر سرقت سردیس قیصر امین‌پور در بلوار سعادت‌آباد تهران، مجسمه‌ها را دوباره بر صدر اخبار میراثی فرهنگی نشاند. از آن زمان تقریبا دیگر صدایی از مجسمه‌ها بلند نشد، تا همین چند روز پیش که خبر رسید شیر بتونی میدان حر درحال ناپدید شدن است؛ این شیر اما به سرقت نرفته بود بلکه به دست نیروهای شهرداری تخریب شد. خبر دوباره به رسانه‌ها رسید و موجی از پرسش و انتقاد و گلایه ایجاد شد تا سازمان زیباسازی شهرداری به میدان بیاید و بگوید فقط می‌خواستیم مجسمه‌ها را مرمت، شکیل‌تر و مقاوم‌تر و منظر بصری میدان را زیباتر کنیم!

سر یکی از شیرهای میدان حر با پتک و کلنگ نیروهای شهرداری قطع شده بود و پیکر عظیمش هم در حال تخریب بود که توجه رهگذران را به خود جلب کرد و با دوربین تلفن همراه خود آن را ثبت و در فضای مجازی منتشر کردند تا خبر به رسانه‌ها و خبرنگاران برسد و آنها هم پای مسؤولان شهرداری و شورای شهر و میراث فرهنگی را برای پاسخگویی به میدان بکشند.

می‌خواستیم میدان را زیباتر کنیم

شاپور دیوسالار، معاون فرهنگی سازمان زیباسازی شهر تهران اولین مسؤولی بود که به اعتراضات میراث‌دوستان این‌گونه پاسخ داد: مجسمه شیرهای اطراف اثر اصلی (گرشاسب و اژدها) ثبت‌ملی نیستند. از سویی قرار گرفتن این تندیس‌ها در معرض فعل و انفعالات جوی و جنس نه‌چندان پایدار فایبرگلاس به‌کاررفته در بدنه آنها باعث شد شکل نامناسبی ایجاد شود و چهره‌ای زشت و زننده به این اثر ملی و میدان حر بدهند. به همین دلیل قرار شد این چند مجسمه مرمت شوند. ما در مرمت این شیرها تلاش می‌کنیم کوچک‌ترین تغییری در شکل آنها ایجاد نشود و با استفاده از متریال بتون، کاری مستحکم‌تر، بهتر و زیباتر را اجرا کنیم.

اگر مقصر باشند برخورد می‌کنیم

پاسخ شهرداری، دوستداران میراث که هیچ، حتی شورای شهری‌ها را هم قانع نکرد. برای همین حجت نظری، سخنگوی کمیسیون فرهنگی و اجتماعی شورای شهر تهران با تاکید بر این‌که شورا به این مساله ورود و آن را بررسی می‌کند، گفت: شیرهای میدان حر دهه‌هاست که در اطراف میدان قرار گرفته‌اند. از این رو اگرچه فقط پیکره نبرد گرشاسب با اژدها ثبت شده، اما محیط پیرامون آن نیز باید تابع مقررات مربوط به حریم آثار تاریخی باشد. بنابراین نباید این شیرها تخریب می‌شد. لذا در صورتی که هرگونه تقصیر و کوتاهی در این زمینه محرز شود با عاملان آن برخورد خواهیم کرد.

علی اعطا، سخنگوی شورای شهر تهران دیگر عضو این شورا بود که با نوشتن نامه به حامد مظاهریان، معاون توسعه منابع انسانی و امور شوراهای شهرداری تهران خواستار توضیح و ارائه گزارش درخصوص اقدام شهرداری شد. اعطا به ما گفت فعلا واکنش خاصی به اقدام شهرداری ندارند و هرگونه واکنش و برخوردی را به آینده موکول می‌کنند؛ یعنی به زمانی که شهرداری پاسخ نامه‌اش و دلایل تخریب مجسمه‌ها را اعلام کند.

بدون اطلاع میراث فرهنگی

طبیعی است که همه منتظر واکنشی از سوی وزارتخانه میراث فرهنگی یا اداره میراث فرهنگی استان تهران باشند. برای همین رسانه‌ها سراغ مرتضی ادیب‌زاده، معاون میراث فرهنگی تهران رفتند تا از او بشنوند که مجسمه نبرد گرشاسب و اژدها بهمن‌ماه سال ۹۸ ثبت‌ملی شده و هرگونه تغییر یا مرمتی در میدان حر باید با اطلاع میراث فرهنگی انجام می‌شد. حال آن‌که تخریب مجسمه شیر (که البته فعلا متوقف شده) بدون اطلاع و استعلام از میراث فرهنگی بوده‌است.

معاون میراث فرهنگی تهران می‌گوید پرهام جانفشان، مدیرکل میراث فرهنگی استان تهران در چهارم تیرماه سال ۱۳۹۹ مراتب ثبت پیکره نبرد گرشاسب با اژدها در ۱۳۹۸/۴/۱۴ را به اضافه قوانین و مصوبات حفاظت و نگهداری از آثار ملی به اطلاع شهرداری منطقه ۱۱ تهران رسانده بود.

چرا سرمایه‌های ملی‌مان را دوست نداریم

حال پرسش این است اگر اداره میراث فرهنگی تهران به شهرداری اطلاع داده بود که آثار میدان حر ثبت‌ملی شده، پس چرا آنها دست به تخریب شیرهای میدان زده‌اند؟ پرسش دیگر این است که آیا شیرهای میدان هم ثبت‌ملی شده بودند؟ و اگر ثبت‌ملی نبودند آیا شهرداری اجازه تخریب آنها را داشت؟ اصلا شهرداری می‌تواند هر کجا را که دلش خواست تخریب یا آباد کند؟ و اصلا چرا میراث فرهنگی همیشه آخرین نهادی است که متوجه تغییر و تخریب شهرداری یا سایر نهادها می‌شود و در بیشتر موارد هم کاری از دستش برنمی‌آید جز این‌که از آنها بخواهد عین اثر را (در صورت امکان) دوباره نوسازی کنند!

برای پاسخ به این پرسش‌ها بد نیست بدانیم تندیس گرشاسب و اژدها در میدان حر به تنهایی ثبت‌ملی شده بود اما شیرهای محافظش نه. به هرحال طبق قوانین آثار ثبت‌ملی شده، در حریم اثر ثبت شده قرار داشتند؛ پس باید مثل خود اثر اصلی از آنها هم محافظت شود. اما از کجا می‌شود می‌فهمید که شیرهای میدان حر یا هر اثر دیگری در این سرزمین ارزش حفاظت دارد یا نه؟ پاسخ این پرسش را اردشیر اروجی، مدیرکل سابق آمار و برنامه‌ریزی و مشاور سازمان میراث فرهنگی و گردشگری به ما می‌دهد: اگر اثر ثبت‌ملی شده‌باشد باید طبق اصول حاکم بر آثار ملی و با نظارت میراث فرهنگی مرمت شود؛ ولی اگر اثر جزو آثار ملی نبوده، دو حالت پیش می‌آید یا واجد ارزش نبوده (یعنی تکنیک و متریال خاصی در ساخت آن به کار نرفته و سازنده هم هنرمند نبوده)، که در این صورت مرمت و نوسازی آن مشکلی ندارد یا به واسطه تکنیک و متریال خاص و ساخته شدن توسط یک هنرمند، در شمار آثار ارزشمند قرار می‌گیرد که در این صورت باوجود ثبت‌ملی نبودن گفته می‌شود اثر واجد ارزش است. برای مرمت چنین آثاری باید انجمن آثار مفاخر ایران را در جریان گذاشت شاید آنها ملاحظاتی در مرمت اثر داشته باشند.

اروجی معتقد است در هرصورت شهرداری برای هر اقدامی همچون مرمت، نوسازی و زیباسازی آثار باید از وزارتخانه و ادارات میراث فرهنگی شهرها استعلام بگیرد تا اگر ثبت‌ملی بودند طبق ضوابط آثار ملی و اگر نبودند طبق نظر انجمن مفاخر اقدام کند؛ کاری که شهرداری تهران انجام نداده و حالا هم نمی‌تواند پاسخگوی کار خود باشد.

محمدحسین عماد، هنرمند مجسمه‌ساز هم معتقد است اگر ما علاقه چندانی به این آثار و سرنوشت‌شان نشان نمی‌دهیم، ریشه‌اش برمی‌گردد به تعریف نشدن موضوع «مجسمه‌های شهری» و «هنر مجسمه‌سازی». علاوه بر معرفی و آشنا کردن مردم با مجسمه‌های شهری باید برای ارزش قائل شدن برای این آثار هم فرهنگسازی شود تا مردم متوجه شوند آثاری که در شهر قرار می‌گیرد برای خود آنهاست و باید از آنها نگهداری کنند.

تصویر یکی از شیرهای میدان حر در حال تخریب

طراح: بیژن گورانی

جدول شماره ۵۹۳۸

جدول عادی

افقی: ۱) رود بزرگ- دوختن پشت لباس که با دست انجام می‌شود- دارای کیفیت برتر ۲) لوبیای شاخه‌ای- کوچک‌ترین سوره قرآن- لباس رزم ۳) قسمتی از اتاق- کمک- ادرار را از کلیه به مثانه هدایت می‌کند ۴) داد و فریاد- لباس کشباف ۵) نشان دادن- اندام تعادل ماهی- روزها ۶) فرود آینده- باطل‌کننده- نوعی شیپور ۷) بسیار ضروری- از ماشین‌آلات کشاورزی- نغمه ۸) دیوانه- دشتی در مرز ایران و ترکمنستان- طلا ۹) از نام‌های خرما در مراحل رشد- فضای جلوی ساختمان- مقابل بردن ۱۰) آژیر خطر- دریغ- راه اصلی اتصال به اینترنت ۱۱) برجستگی زیر چانه- جلا دادن- سرو صدا ۱۲) کم‌پهنا- خواهران ۱۳) فیلمی نوستالژیک ساخته ساموئل خاچیکیان- شب زنده‌داری کردن- شادی ۱۴) پایتخت اتریش- سرشماری- کنایه از شخص اخمو و بدخلق است ۱۵) پاره کردن و چاک دادن- هجو- واحد بازی بدمینتون.

عمودی: ۱) محوطه مخصوص اعتکاف در مسجد- مصباح- سوزاندنی خوشبو ۲) مقابل جفت- از کار و تلاش گریزان است- از مشتقات نفت ۳) نوعی کباب- کاشت و پرورش گل‌ها و درختان ۴) ستون بدن- سازمان پرورش، صید و فروش ماهی- از آلات موسیقی ۵) ذوق شخصی- رحم کردن- شرط‌بندی ۶) سرزمین- احسان- روزه ۷) رقیبان- روژ لب- سرچشمه حیات ۸) پاکیزه- بازجویی از متهم- گندم آسیاب‌شده ۹) ضمیر انگلیسی- خلاصه کردن- جنگ‌افزار ۱۰) میوه- نوعی رواندار- مشگین‌شهر سابق ۱۱) قابل مشاهده- راه فرار- از نیروهای سه‌گانه ارتش ۱۲) بیماری فصل سرما- پیامبری از بنی‌اسرائیل- ساز تنهایی ۱۳) از حکومت‌های ترک تبار تاریخ ایران- نان کاملا برشته ۱۴) پشت سر- معلم- مرجمک ۱۵) خوبی- افسار- هم‌عقیده بودن.

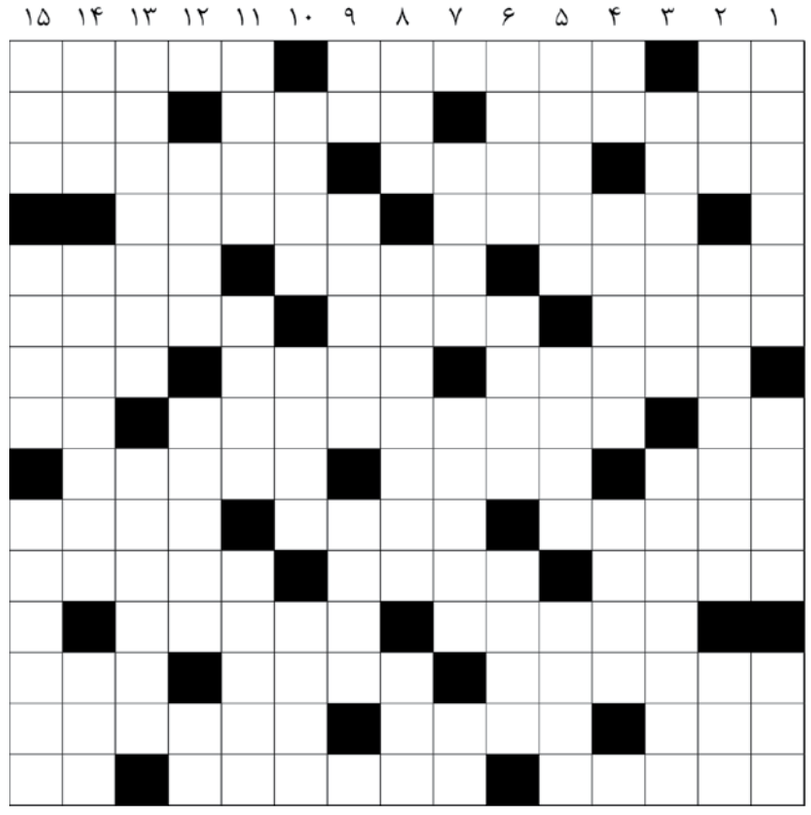

جدول ویژه

افقی: ۱) حرف آزار دهنده- معاشرت- سربند مردان سیستانی ۲) شهری در استان فارس- عبادت‌کننده- ۱۲) فروغ و پرتو- هادی الکتریسیته ۱۳) معمول و مرسوم- ویژگی‌های شخصیتی و فرهنگی فرد- به‌یکباره ۱۴) حیران- پروازکننده- نام سه نفر از شاهان مجارستان بود ۱۵) بخش پایانی مقاله- نشان ویژه نظامی- پراکندگی.

عمودی: ۱) معاشرت- توان- مرگ ۲) خجسته- دعوت عمومی- درخت انگور ۳) عضو محاکم عالی- کتاب شعر فلسفی اقبال لاهوری ۴) حسرت همیشه کویر- پخش کردن- بدنام ۵) سبزی کباب- عنوان احترام‌آمیز برای پیامبران و امامان- باد موافق کشتی ۶) دینداری- خوش‌باور- مقابل مثبت ۷) زبان عربی- قومی از نژاد آریایی- ضمیر سوم ۸) پول خرد هند- دانش بررسی روش دستیابی به معرفت- فریاد مهیب ۹) از حروف الفبا- همیشگی- راه فرار ۱۰) از عناصر تشکیل‌دهنده نمک طعام- از میوه‌ها- سیاستمدار ۱۱) روزه هندوها- ظرفی برای جوشاندن مایعات آزمایشگاهی- نوعی خواهر و برادر ۱۲) فرشته شب اول قبر- هیدروکربنی مایع و سمی- سرای محبت ۱۳) غبار- رمان شارلوت برونته ۱۴) کاخ زمستانی- گوشه‌ای در دستگاه همایون- از اسباب قالیبافی ۱۵) جملگی- خدای موسی(ع)- کپی.

حل سودوکو ۳۸۴۸

۹	۵	۴	۸	۱	۶	۳	۷	۲
۷	۸	۶	۳	۲	۴	۹	۱	۵
۳	۱	۲	۹	۵	۷	۸	۴	۶
۲	۳	۹	۱	۶	۵	۴	۸	۷
۶	۷	۵	۴	۸	۳	۲	۹	۱
۴	۸	۱	۲	۹	۷	۵	۶	۳
۸	۲	۱	۶	۴	۹	۷	۵	۳
۴	۹	۷	۵	۳	۸	۱	۲	۶
۵	۶	۳	۷	۸	۲	۹	۴	۱

۸	۲	۱	۳	۹	۴	۷	۵	۶
۳	۵	۴	۶	۷	۸	۱	۲	۹
۹	۷	۶	۲	۱	۵	۴	۸	۳
۶	۸	۷	۴	۵	۳	۹	۱	۲
۵	۴	۲	۹	۸	۱	۳	۶	۷
۱	۳	۹	۷	۲	۶	۵	۴	۸
۴	۸	۵	۱	۶	۷	۲	۹	۳
۷	۶	۳	۸	۴	۹	۱	۷	۵
۲	۹	۸	۵	۳	۲	۶	۱	۴

برای حل جدول اعداد باید در هر مربع کوچک‌تر ۳ در ۳ هیچ عدد تکراری وجود نداشته باشد.
همچنین هیچ عددی در یک سطر یا ستون مربع بزرگ ۹ در ۹ تکرار نشده باشد.

سودوکو ۳۸۴۹

	۹	۶				۲	۵	
۲			۳	۹	۵			۶
۵								۷
	۵			۴			۶	
	۴		۷		۲		۹	
	۸			۵			۲	
۴						۲		۵
۱			۶	۳	۸			۹
۷			۸	۴	۹	۱		۵
	۶	۸				۴	۱	
				۷	۸			
				۹	۱			
۵				۶	۴			
۹			۲	۸	۹			۱
۸			۷	۱	۳			۶

	۲	۹				۴	۷	
۱			۹	۴	۸			۶
۸								۱
	۱			۵			۴	
	۳		۲		۱		۵	
	۵			۳			۸	
۷						۲		
۵			۱	۷	۲			
	۸	۳				۷	۱	

	۷	۶				۴	۹	
۱			۴	۷	۳			۸
۲								۷
	۱			۹			۷	
	۹		۵		۸		۳	
	۶			۱			۴	
	۳			۱			۶	
۹			۲	۸	۹			۵
۵			۱	۶	۴			۹
	۳	۸				۹	۱	

حل جدول عادی شماره ۵۹۳۷

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	چ	ن	ک	ی	ز	خ	ا	ن	م	■	ز	ا	ر	ع	ه
۲	ک	و	ر	ک	■	ش	ن	و	د	ن	■	ج	ا	ه	د
۳	ا	ر	د	ل	ا	ن	■	ن	ی	ا	ز	م	ن	د	■
۴	و	■	ن	ا	ر	و	ا	■	ا	ف	ر	ا	■	ب	ت
۵	ک	و	ک	■	ا	د	ی	ا	ن	■	ی	ع	ق	و	ب
۶	■	ز	ش	ت	ی	■	ف	ل	ا	خ	ا	ن	■	ق	ل
۷	ب	م	ی	■	ا	ش	خ	و	ر	■	ر	ه	ی	ن	■
۸	ن	ر	ک	س	■	م	ن	ح	ر	ف	■	م	ع	ز	ز
۹	د	■	ر	ی	ی	س	■	م	ی	ت	ر	ا	■	ر	ه
۱۰	ل	پ	■	ی	ا	ه	ر	ا	م	■	ا	م	ر	ا	■
۱۱	ی	ا	س	م	ن	■	ب	ن	ی	ا	■	د	ف	د	ا
۱۲	ف	ر	■	ح	ک	م	ا	■	ا	س	ر	ت	■	ظ	ط
۱۳	■	ک	ا	م	ی	و	ن	ت	■	ت	ر	س	ی	د	ه
۱۴	ل	و	ل	و	■	ه	ی	و	ل	ا	ت	ن	ه	ا	ا
۱۵	ف	ر	ی	د	و	ن	■	ن	ق	ش	و	ن	ک	ا	ر

حل جدول ویژه شماره ۵۹۳۷

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	ت	ر	ب	ا	ن	ت	ی	ن	■	ز	ن	ب	ا	ب	ا
۲	م	خ	و	ف	■	ا	ک	س	ی	ر	■	س	ت	ی	ز
۳	ک	ا	ل	ی	ب	ر	■	ا	ج	ن	ی	پ	ا	ر	■
۴	ی	■	ت	ش	ر	ی	ف	■	م	چ	ر	ا	■	ا	ا
۵	ن	ش	و	■	ت	ک	ل	ی	ف	■	ک	ر	و	ه	ی
۶	■	ر	ن	چ	ر	■	ا	ر	ت	و	ر	■	ی	ه	و
۷	ب	■	ا	ن	ی	ر	ن	ک	■	ر	م	ا	ل	■	ا
۸	ی	ب	ا	ب	■	ا	ل	ا	م	د	■	م	ا	ر	ن
۹	م	■	غ	ی	ر	■	ه	■	ا	ک	س	■	ی	ج	ک
۱۰	ن	د	م	■	ا	ب	ک	و	ن	■	م	ر	ب	غ	■
۱۱	ا	و	ا	ر	■	ه	ر	ا	ن	ت	ه	ا	■	ت	ل
۱۲	ک	پ	■	ف	و	ی	ل	■	و	ر	و	ن	ا	■	ا
۱۳	■	ه	ا	ل	ی	و	و	د	■	ه	ی	د	ر	ا	ت
۱۴	چ	ل	ب	ک	■	پ	ا	ک	ا	ر	■	ا	ل	ه	ا
۱۵	ی	و	ن	س	ک	و	■	ه	ر	ی	ت	ر	و	م	ن